

P.Z. br. 249

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/25-01/130

URBROJ: 65-26-10

Zagreb, 9. travnja 2026.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Konačni prijedlog zakona o Listi profesionalnih bolesti***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 9. travnja 2026. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministricu zdravstva dr. sc. Irenu Hrstić, dr. med. i državne tajnike Tomislava Dulibića i dr. sc. Mariju Bubaš, dr. med.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/25-01/90
URBROJ: 50301-04/12-26-16

Zagreb, 9. travnja 2026.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Konačni prijedlog zakona o Listi profesionalnih bolesti

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o Listi profesionalnih bolesti.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministricu zdravstva dr. sc. Irenu Hršćić, dr. med. i državne tajnike Tomislava Dulibića i dr. sc. Mariju Bubaš, dr. med.

PREDSJEDNIK
mr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O LISTI PROFESIONALNIH BOLESTI

Zagreb, travanj 2026.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O LISTI PROFESIONALNIH BOLESTI

Članak 1.

Ovim se Zakonom utvrđuju bolesti koje se sukladno zakonu kojim se uređuje obvezno zdravstveno osiguranje smatraju profesionalnim bolestima i uvjeti pod kojima se te bolesti smatraju profesionalnim bolestima.

Članak 2.

(1) Profesionalnom bolešću smatra se bolest za koju se dokaže da je posljedica djelovanja štetnosti u procesu rada i/ili radnom okolišu, odnosno bolest za koju je poznato da može biti posljedica djelovanja štetnosti koje su u vezi s procesom rada i/ili radnim okolišem, a intenzitet štetnosti i duljina trajanja izloženosti toj štetnosti je na razini za koju je poznato da uzrokuje oštećenje zdravlja.

(2) Profesionalne bolesti iz stavka 1. ovoga članka dokazuju se pomoću u medicini rada prihvaćenih algoritama, a dijagnostički postupak obuhvaća:

- radnu anamnezu i dokazivanje povezanosti bolesti i izloženosti pri radu
- kliničku sliku s pojavom oštećenja funkcije i/ili morfologije organa ili organskih sustava za koje je poznato da je određena radna štetnost može uzrokovati
- pozitivne nalaze dijagnostičkih metoda koje mogu objektivizirati to oštećenje.

(3) Prisutnost štetnosti iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se:

- procjenom rizika ili na drugi način koji omogućava da se sa sigurnošću utvrdi prisutnost štetnosti
- određivanjem intenziteta, odnosno mjerenjem, neposrednim uvidom u uvjete rada ili na drugi način koji omogućava da se sa sigurnošću utvrdi intenzitet štetnosti i trajanja izloženosti toj štetnosti.

Članak 3.

(1) Profesionalnim bolestima smatraju se bolesti utvrđene u Listi profesionalnih bolesti koja glasi:

LISTA PROFESIONALNIH BOLESTI	
PROFESIONALNE BOLESTI UZROKOVANE KEMIJSKIM, FIZIKALNIM I BIOLOŠKIM ŠTETNOSTIMA	
<i>Bolesti uzrokovane kemijskim tvarima</i>	
1.	Akilonitril
2.	Arsen ili njegovi spojevi
3.	Berilij ili njegovi spojevi
4.1	Ugljik (II)-oksid (monoksid)
4.2	Fozgen
5.1	Cijanovodična kiselina
5.2	Cijanidi i njihovi spojevi
5.3	Izocijanati

6.	Kadmij ili njegovi spojevi
7.	Krom ili njegovi spojevi
8.	Živa ili njeni spojevi
9.	Mangan ili njegovi spojevi
10.1	Nitratna kiselina
10.2	Dušikovi oksidi
10.3	Amonijak
11.	Nikal ili njegovi spojevi
12.	Fosfor ili njegovi spojevi
13.	Olovo ili njegovi spojevi
14.1	Sumporovi oksidi
14.2	Sulfatna kiselina
14.3	Ugljik (II)-sulfid
14.4	Sumporovodik
15.	Vanadij ili njegovi spojevi
16.1	Klor
16.2	Brom
16.3	Jod
16.4	Fluor ili njegovi spojevi
17.	Alifatski ili aliciklički ugljikovodici dobiveni iz nafte
18.	Halogenirani derivati alifatskih ili alicikličkih ugljikovodika
19.	Alkoholi (butanol, metanol, izopropanol)
20.	Glikoli (etilen glikol, dietilenglikol, 1,4-butandiol), nitroglikoli, nitroglicerini i derivati
21.	Eteri (metil eter, etil eter, izopropil eter, vinil eter, diklorizopropil eter, gvajakol, metil i etil eter etilenglikola)
22.	Ketoni (acetoni, kloroacetoni, bromoacetoni, heksafluoroacetoni, metil etil keton, metil n-butil keton, metil izobutil keton, diacetoni alkoholi, mezitil oksid, 2-metilcikloheksanon)
23.	Organofosforni esteri
24.	Organske kiseline
25.	Formaldehid
26.	Alifatski nitro-derivati
27.1	Benzen ili homolozi benzena (C_nH_{2n-6})
27.2	Naftalen ili homolozi naftalena (C_nH_{2n-12})
27.3	Stiren i vinilstiren
28.	Halogenirani derivati aromatskih ugljikovodika
29.1	Fenoli ili njihovi homolozi ili njihovi halogenirani derivati
29.2	Naftoli ili njihovi homolozi ili njihovi halogenirani derivati
29.3	Halogenirani derivati alkilarilnih oksida
29.4	Halogenirani derivati alkilarilnih sulfonata
29.5	Benzokinoni

30.1	Aromatski amini ili aromatski hidrazini ili njihovi halogenirani, fenolni, nitritni, nitratni ili sulfonirani derivati
30.2	Alifatski amini i njihovi halogenirani derivati
31.1	Nitro-derivati aromatskih ugljikovodika
31.2	Nitro-derivati fenola ili njihovih homologa
32.	Antimon i njegovi derivati
33.	Esteri nitratne kiseline
34.	Encefalopatije uzrokovane organskim otapalima koja nisu navedena u drugim zaglavljima
35.	Polineuropatije uzrokovane organskim otapalima koja nisu navedena u drugim zaglavljima
<i>Bolesti uzrokovane fizikalnim štetnostima i naporima</i>	
36.	Naglušost ili gluhoća uzrokovana bukom
37.1	Bolesti uzrokovane vibracijama koje se prenose na ruke (oštećenja perifernih žila i živaca, kostiju, zglobova, tetiva i okozglobnih tkiva)
37.2	Bolesti uzrokovane vibracijama koje se prenose na cijelo tijelo (oštećenja intervertebralnog diska slabinske kralježnice)
38.	Bolesti uzrokovane ionizirajućim zračenjima
39.	Bolesti uzrokovane neionizirajućim zračenjima
40.	Bolesti uzrokovane povišenim ili sniženim atmosferskim tlakom i naglim promjenama tlaka
41.	Sindromi prenaprezanja uzrokovani kumulativnom traumom (ponavljajući pokreti, primjena sile, nefiziološki položaj, vibracije, pritisak)
42.	Burzitisi i oštećenja meniska koljena vezani uz dugotrajni rad u klečećem i čučjećem položaju
43.	Čvorići glasnica uzrokovani kontinuiranim naporom glasnica na radu
<i>Bolesti uzrokovane biološkim štetnostima</i>	
44.	Zarazne ili parazitske bolesti prenesene na čovjeka sa životinja ili životinjskih ostataka
45.	Zarazne ili parazitske bolesti uzrokovane radom u djelatnostima gdje je dokazan povećan rizik zaraze
PROFESIONALNE BOLESTI POJEDINIH ORGANSKIH SUSTAVA	
<i>Bolesti kože uzrokovane tvarima koje nisu obuhvaćene u drugim zaglavljima</i>	
46.	Bolesti kože i maligni tumori kože uzrokovani čađom, katranom, bitumenom, antracenom ili njegovim spojevima, mineralnim i drugim uljima, karbazolom ili njegovim spojevima i nusproizvodima destilacije ugljena
47.	Bolesti kože uzrokovane tvarima kojima je znanstveno potvrđeno alergijsko ili nadražujuće djelovanje, nespomenutim u drugim zaglavljima

<i>Bolesti dišnog sustava uzrokovane udisanjem silicijevog dioksida</i>	
48.	Silikoza i druge bolesti dišnog sustava uzrokovane silicijevim dioksidom
<i>Bolesti uzrokovane izloženosti azbestnim vlaknima</i>	
49.1	Bolesti dišnog sustava uzrokovane azbestozom
49.2	Mezoteliom seroznih membrana uzrokovan azbestom
49.3	Maligni tumori pluća, bronha i grkljana uzrokovani azbestom
49.4	Maligni tumori probavnog sustava (ždrijela, želuca, debelog crijeva i rektuma) uzrokovani azbestom
49.5	Maligni tumori jajnika uzrokovani azbestom
<i>Bolesti dišnog sustava uzrokovane udisanjem tvari koje nisu obuhvaćene u drugim zaglavljima</i>	
50.	Druge pneumokonioze
51.	Bolest dišnog sustava uzrokovana prašinom tvrdog metala
52.	Ekstrinzički alergijski alveolitis
53.	Plućne bolesti uzrokovane udisanjem prašina ili vlakana pamuka, lana, konoplje, jute i sisala
54.	Astma uzrokovana udisanjem tvari kojima je potvrđeno alergijsko ili nadražujuće djelovanje
55.	Alergijski rinitis uzrokovan udisanjem tvari koje su priznate kao uzročnici alergije i koje su karakteristične za radni proces
56.	Kronični opstruktivni bronhitis ili emfizem rudara ugljena u dubinskim kopovima
57.	Maligne bolesti gornjih dišnih putova uzrokovane prašinama drveta te maligne bolesti pluća i kože koje su uzrokovane čađom, isparavanjem smole i katranom drvenog ugljena

(2) Poslovima na kojima se javljaju profesionalne bolesti smatraju se poslovi na kojima su radnici izloženim kemijskim, fizikalnim i biološkim štetnostima i naporima iz Liste profesionalnih bolesti navedene u stavku 1. ovoga članka.

(3) Ministar nadležan za zdravstvo uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za rad pravilnikom će propisati način vođenja registra profesionalnih bolesti.

Članak 4.

Stož osiguranja s povećanim trajanjem utvrđuje se sukladno odredbama posebnih propisa kojima se uređuje staž osiguranja s povećanim trajanjem.

Članak 5.

Postupci priznavanja profesionalnih bolesti koji su u tijeku na dan stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama ovoga Zakona.

Članak 6.

Ministar nadležan za zdravstvo će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti pravilnik iz članka 3. stavka 3. ovoga Zakona.

Članak 7.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o listi profesionalnih bolesti („Narodne novine“, br. 162/98. i 107/07.).

Članak 8.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Važeći Zakon o listi profesionalnih bolesti („Narodne novine”, br. 162/98. i 107/07.), utvrđuje popis bolesti koje se smatraju profesionalnim bolestima te uvjete pod kojima se navedene bolesti priznaju kao profesionalne. Zakon je posljednji put izmijenjen 2007. godine radi usklađivanja s Preporukom Komisije Europske unije od 19. rujna 2003. o europskoj listi profesionalnih bolesti, čime je Republika Hrvatska ispunila obveze proizašle iz postupka usklađivanja nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije.

Sukladno važećim propisima, postupak utvrđivanja i priznavanja profesionalne bolesti može inicirati poslodavac ili liječnik obiteljske medicine, dok se u praksi inicijativa najčešće ostvaruje podnošenjem prijave od strane same oboljele osobe. Dijagnostički postupak provodi specijalist medicine rada, koji donosi konačno stručno mišljenje o postojanju uzročno-posljedične veze između štetnih čimbenika radnih uvjeta i bolesti radnika. Po završetku dijagnostičkog postupka, Prijava profesionalne bolesti, zajedno s pratećom medicinskom dokumentacijom, upućuje se Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje radi ostvarivanja prava iz zdravstvenog osiguranja. Sve pristigle prijave prosljeđuju se Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo, koji potvrđuje ili isključuje profesionalni uzrok bolesti, pri čemu se profesionalnom bolesti može smatrati isključivo bolest navedena na službenoj Listi profesionalnih bolesti. Na temelju stručnog mišljenja specijaliste medicine rada, Hrvatski zavod za javno zdravstvo izdaje mišljenje o profesionalnoj etiologiji bolesti na kojem Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje temelji odluku o priznavanju ili odbijanju prava iz sustava zdravstvenog osiguranja.

Osobe s priznatom profesionalnom bolešću ostvaruju i prava iz sustava mirovinskog osiguranja, uključujući pravo na naknadu zbog tjelesnog oštećenja ako je profesionalna bolest uzrokovala tjelesno oštećenje u opsegu većem od 30 %, pravo na profesionalnu rehabilitaciju ili invalidsku mirovinu u slučaju djelomičnog gubitka radne sposobnosti uz preostalu radnu sposobnost te pravo na invalidsku mirovinu ako je profesionalna bolest uzrokovala potpuni gubitak radne sposobnosti.

Predloženim zakonom utvrđuje se proširena Lista profesionalnih bolesti koja uključuje rak probavnih organa te rak jajnika kao profesionalne bolesti uzrokovane izlaganjem azbestu. Budući da ove bolesti nisu uvrštene na Listu profesionalnih bolesti, ne postoji pravna osnova za njihovo priznavanje, što onemogućuje oboljele radnike da ostvare prava koja im pripadaju.

Osim navedenoga, postojeća regulacija utvrđivanja staža osiguranja s povećanim trajanjem više nije primjenjiva i stvara pravnu nesigurnost u primjeni propisa.

Predloženim zakonom uspostavlja se pravna osnova za priznavanje svih relevantnih profesionalnih bolesti uzrokovanih izlaganjem azbestu, čime se omogućuje oboljelim radnicima ostvarivanje prava iz sustava zdravstvenog i mirovinskog osiguranja. Također, propisuje se primjena važećih posebnih zakona za utvrđivanje staža osiguranja s povećanim trajanjem, čime se uklanja dosadašnja pravna nesigurnost i pojednostavljuje primjena propisa. Na taj način povećava se pravna sigurnost i učinkovitost postupaka utvrđivanja profesionalnih bolesti te se osigurava zaštita prava osiguranika.

II. PITANJA KOJA SE ZAKONOM RJEŠAVAJU

Ovim zakonskim prijedlogom utvrđuje se proširenje popisa bolesti uzrokovanih izlaganjem azbestu. Zakonskim prijedlogom predviđa se ažuriranje Liste profesionalnih bolesti u Republici Hrvatskoj uključivanjem raka probavnog sustava i raka jajnika, čine se uspostavljaju pravna osnova za njihovo priznavanje kao profesionalnih bolesti te omogućuje ostvarivanje prava iz sustava zdravstvenog i mirovinskog osiguranja za oboljele radnike.

Također, zakonskim prijedlogom uređuje se pitanje utvrđivanja staža osiguranja s povećanim trajanjem, s ciljem uklanjanja pravne nesigurnosti i osiguravanja pravilne i dosljedne primjene propisa. Predložena rješenja osiguravaju jačanje pravne sigurnosti te učinkovitiju provedu postupaka, čine se unaprjeđuje zaštita prava osiguranika u području profesionalnih bolesti.

III. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Ovim se člankom propisuje sadržaj ovoga zakona te se određuje da se profesionalnim bolestima smatraju one bolesti koje su definirane u Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju.

Uz članak 2.

Člankom se definira pojam profesionalne bolesti, kriteriji za njezino dokazivanje te način utvrđivanja prisutnosti štetnosti u procesu rada i/ili radnom okolišu.

Uz članak 3.

Ovim se člankom utvrđuje Lista profesionalnih bolesti i poslovi na kojima se te bolesti javljaju, kao i da se način vođenja registra profesionalnih bolesti uređuje pravilnikom.

Uz članak 4.

Ovim se člankom utvrđuje da se staž osiguranja s povećanim trajanjem određuje u skladu s odredbama posebnih zakona.

Uz članak 5.

Ovim se člankom propisuje da će se postupci priznavanja profesionalnih bolesti koji su u tijeku na dan stupanja na snagu ovoga zakona dovršiti prema odredbama ovoga zakona. Naime, ovaj zakon djeluje u korist radnika oboljelih od bolesti uzrokovanih azbestom te bi neprimjena zakona na postupke u tijeku dovela do nejednakog tretmana radnika koji su pretrpjeli istu štetu.

Uz članak 6.

Člankom se propisuje rok u kojem je potrebno donijeti podzakonski propis.

Uz članak 7.

Ovim se člankom utvrđuje prestanak važenja Zakona o listi profesionalnih bolesti („Narodne novine“, br. 162/98. i 107/07.).

Uz članak 8.

Ovim se člankom uređuje stupanje na snagu zakona.

IV. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga zakona ukupno se procjenjuje da će biti potrebna dodatna financijska sredstva u procijenjenom godišnjem iznosu od 154.656,00 eura, a koja su osigurana u Financijskom planu Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za 2026. godinu i projekcijama za 2027. i 2028. godinu, na aktivnosti A600017 - Naknade plaća za vrijeme privremene nesposobnosti za rad zbog priznate ozljede na radu i profesionalne bolesti.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA TE RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

U odnosu na tekst Prijedloga zakona koji je prošao prvo čitanje u Hrvatskome saboru, u tekstu Konačnog prijedloga zakona nema sadržajnih razlika.

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

U raspravi o Prijedlogu zakona na radnim tijelima Hrvatskoga sabora, kao i u raspravi na sjednici Hrvatskoga sabora, nije bilo sadržajnih primjedbi i prijedloga o kojima bi se predlagatelj mogao posebno očitovati.